

Standardy ochrony małoletnich

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Słowniczek pojęć:
 - 1) **Centrum 3.0** – Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych,
 - 2) **dziecko, małoletni** – osoba do ukończenia 18 roku życia, uczestnicząca w zajęciach lub przedsięwzięciach, których organizatorem lub współorganizatorem jest Centrum 3.0,
 - 3) **wolontariusz** – osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571 ze zm.),
 - 4) **stażysta, praktykant** – osoba pełnoletnia, która uczy się zawodu w Centrum 3.0 na podstawie umowy stażowej lub umowy o odbywanie praktyki,
 - 5) **rodzice, opiekunowie prawni** – osoby, które według prawa sprawują opiekę nad dzieckiem i mogą podejmować wiążące decyzje względem dziecka,
 - 6) **personel** - pracownicy, wolontariusze, praktykanci, stażyści Centrum 3.0,
 - 7) **wykonawcy** – zleceniobiorcy, kontrahenci oraz podmioty, które nawiązały współpracę z Centrum 3.0,
 - 8) **krzywdzenie małoletniego** – popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.
2. Standardy ochrony małoletnich przyjęte w Centrum 3.0 – Gliwickim Ośrodku Działań Społecznych, zwane dalej „standardami” określają:
 - 1) zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników, kontrahentów, zleceniobiorców, wolontariuszy, stażystów i praktykantów, zwanych dalej „personelem” lub „wykonawcami”,
 - 2) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem/wykonawcami, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich,
 - 3) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego,
 - 4) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
 - 5) zasady przeglądu i aktualizacji standardów,
 - 6) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności,
 - 7) zasady i sposób udostępniania rodzicom lub prawnym opiekunom oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania,
 - 8) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia,
 - 9) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego,

- 10) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone,
- 11) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet,
- 12) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie,
- 13) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

§ 2

Zasady bezpiecznej rekrutacji

1. Dyrektor Centrum 3.0 przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności obejmującej kontakt z małoletnimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej 15 lat wydała postanowienie o wpisie w Rejestr) - dalej rejestr.
2. Pracownik merytoryczny Centrum 3.0 chcąc nawiązać współpracę z wolontariuszem, który ma być skierowany do działań z małoletnimi wysyła do dyrektora Centrum 3.0 korespondencję w SOD z prośbą o sprawdzenie kandydata w rejestrze.
3. Zapytanie w rejestrze może wysłać dyrektor Centrum 3.0 lub zadekretować to zadanie na reprezentantów zgłoszonych w systemie obsługiwanym przez Ministra Sprawiedliwości.
4. Informacje otrzymane z rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika, wraz z umową wolontariacką lub w dokumentacji wyboru wykonawcy zadania.
5. Każda osoba mająca kontakt z osobami małoletnimi w Centrum 3.0 zobowiązana jest złożyć w Centrum 3.0 dokumenty:
 - 1) informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw opisanych w rozdziałach XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
 - 2) jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas przedkłada również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów,
 - 3) oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Polska), w których kandydat zamieszkiwał w ostatnich 20 latach. Kandydat składa takie oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej (wraz z informacją z rejestru karnego tego państwa/tych państw),
 - 4) jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych oraz, że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem

- porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieką nad nimi,
- 5) pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia,
 - 6) wzory oświadczeń dotyczących obywatelstwa oraz państwa zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat oraz oświadczeń o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych znajdują się w załączniku do niniejszych standardów.
6. Za realizację obowiązków, o których mowa w niniejszym paragrafie odpowiada dyrektor Centrum 3.0 oraz odpowiedzialni merytorycznie za poszczególne czynności pracownicy.

§ 3

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Centrum 3.0, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Personel i wykonawcy obowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat czy działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
2. Personel i wykonawcy zobowiązani są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych osób, by zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
3. Nie może być ze strony personelu/wykonawcy tolerancji wobec jakiegokolwiek zachowania, które może zostać odczytane jako znęcanie się lub dokuczanie, zarówno ze strony dorosłych, jak i samych małoletnich.
4. Niedozwolone zachowania personelu/wykonawcy Centrum 3.0, podczas pracy z małoletnimi:
 - 1) zachowania mające znamiona form przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej,
 - 2) stosowanie kar cielesnych lub wpływających na obniżenie komfortu fizycznego małoletnich,
 - 3) zachowania, które zawstydzają, upokarzają, deprecjonują lub poniżają,
 - 4) niestosowny kontakt fizyczny z małoletnim, naruszający jego godność. Dopuszczany kontakt fizyczny powinien być w naturalny sposób związany z zabawą, koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa lub ewentualną potrzebą uspokojenia dziecka,
 - 5) akceptowanie bądź uczestniczenie w nielegalnych czynnościach, w które zaangażowane jest dziecko,
 - 6) nawiązywanie z małoletnim relacji o charakterze romantycznym lub seksualnym,
 - 7) częstowanie lub pozwalanie małoletnim na stosowanie substancji psychoaktywnych, alkoholu, silnych leków zmieniających świadomość (nie zgłoszonych przez rodziców),
 - 8) nawiązywanie prywatnych relacji, w tym także poprzez konta w mediach społecznościowych. Wyjątkiem od tej zasady jest potrzeba wymiany informacji organizacyjnych oraz sytuacja, w której zagrożone jest bezpieczeństwo małoletniego. W takim przypadku powinno się kontynuować kontakt, jednak niezwłocznie poinformować o tej sytuacji dyrektora Centrum 3.0.
5. Nieprzestrzeganie powyższych zasad traktowane jest jako naruszenie podstawowych obowiązków służbowych ze wszystkimi wynikającymi z tego konsekwencjami, w tym z rozwiązaniem stosunku pracy.

§ 4

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Krzywdzeniem małoletniego jest stosowanie wobec niego przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej (opisanych w przepisach prawa) jak również zaniedbywanie jego potrzeb związanych m. in. z odżywianiem, ubiorem adekwatnym do pory roku, higieną osobistą, edukacją, schronieniem, opieką medyczną, bezpieczeństwem, psychiką i przeżywaniem emocji.
2. Każda informacja dotycząca krzywdzenia małoletniego traktowana jest poważnie i wyjaśniana.
3. Personel i wykonawcy Centrum 3.0 wykonujący zadania związane z dziećmi i młodzieżą na terenie innej jednostki/podmiotu/organizacji pozarządowej, mając podejrzenie dot. krzywdzenia małoletniego, informują o tym dyrektora Centrum 3.0, który przekazuje te informacje dyrektorowi tej placówki, aby ten podjął kroki opisane w przyjętej w tym podmiocie procedurze ochrony małoletnich.
4. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego mającej znamiona czynu zabronionego, dyrektor Centrum 3.0 sporządza zawiadomienie do policji lub prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w którym opisuje wszystkie okoliczności i znane informacje tego zdarzenia lub procesu. W zawiadomieniu tym wskazuje się także wszystkie osoby, które mogą posiadać jakiegokolwiek informacje na temat krzywdzonego małoletniego.
5. Uwagę personelu/wykonawcy Centrum 3.0 powinno zwrócić zachowanie, w którym:
 - 1) małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie budzi wątpliwości,
 - 2) dziecko unika udziału w aktywnościach fizycznych,
 - 3) dziecko nadmiernie zakrywa ciało (nieadekwatnie do pogody),
 - 4) dziecko wzdryga się lub nieruchomieje, gdy podchodzi do niego osoba dorosła,
 - 5) dziecko boi się swojego rodzica, opiekuna, nie chce wracać do domu,
 - 6) małoletni przejawia bierność w zachowaniu, wycofuje się z interakcji, staje się uległy lub przestraszony,
 - 7) pojawiają się u dziecka dolegliwości somatyczne, np. ból brzucha, ból głowy, mdłości itp.,
 - 8) wystąpiła u małoletniego wyraźna zmiana zachowania.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę z personelu Centrum 3.0:
 - 1) osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - 2) dyrektor Centrum 3.0 zbiera i spisuje informacje od wszystkich osób, mogących mieć wiedzę o tym zdarzeniu,
 - 3) dyrektor Centrum 3.0 organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego, wobec którego istnieje podejrzenie, że doświadczył krzywdy i przekazuje im wszystkie zebrane informacje,
 - 4) w przypadku podejrzenia o popełnieniu wobec małoletniego czynu zabronionego, dyrektor Centrum 3.0 sporządza i kieruje na policję lub do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niezależnie od reakcji rodziców,

- 5) w przypadku, gdy pracownik dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa, dyrektor Centrum 3.0 po wysłuchaniu pracownika podejmuje decyzję o konsekwencjach służbowych, które wobec tej osoby zastosuje.
7. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę zatrudnianą u wykonawcy Centrum 3.0:
 - 1) w przypadku podejrzenia o popełnieniu wobec małoletniego czynu zabronionego, dyrektor Centrum 3.0 sporządza i kieruje na policję lub do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
 - 2) dyrektor Centrum 3.0 informuje ten podmiot o zdarzeniu. W razie potrzeby możliwe jest zakończenie współpracy z tym podmiotem.
8. W przypadku podejrzenia, że krzywdzenia małoletniego dopuszczają się rodzice lub prawni opiekunowie dyrektor Centrum 3.0 informuje właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej i/lub kieruje do organów ścigania zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
9. W przypadku krzywdzenia rówieśniczego dyrektor Centrum 3.0 zbiera informacje od osób je posiadających oraz przekazuje je do właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.
10. Personel, który w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjął informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, jest zobowiązany do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane dyrektorowi Centrum 3.0, uprawnionym organom i instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 5

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

1. W każdym przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego wobec małoletniego, dyrektor Centrum 3.0 powiadamia o tym organy ścigania poprzez złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
2. W przypadku krzywdzenia małoletniego, które nie nosi znamion przestępstwa, dyrektor Centrum 3.0 informuje o tym rodziców/prawnych opiekunów małoletniego oraz właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej.

§ 6

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Niniejsze standardy podlegają aktualizacji pod względem zgodności z przepisami prawa jak również funkcjonowania w strukturze jednostki i specyfice realizowanych działań.
2. Przeglądu dokonuje się zgodnie z procedurami przyjętymi w Centrum 3.0, raz w roku. Wnioski z przeglądu niniejszej procedury muszą zostać udokumentowane.

§ 7

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Dyrektor Centrum 3.0 odpowiada za przygotowanie merytoryczne personelu Centrum 3.0 do stosowania standardów ochrony małoletnich, w tym za organizację spotkań szkoleniowych w zakresie ich stosowania.

2. Ze spotkań szkoleniowych sporządza się listę obecności i przechowuje z dokumentacją pracowniczą.
3. Wolontariusze skierowani do działań z udziałem małoletnich będą odpowiednio przygotowani i przeszkoleni, co zostanie potwierdzone poprzez podpisanie deklaracji zapoznania się z niniejszymi standardami.

§ 8

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

Standardy ochrony małoletnich w niniejszym brzmieniu oraz z wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich umieszcza się na stronie internetowej Centrum 3.0 oraz na tablicy ogłoszeń.

§ 9

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu jest dyrektor Centrum 3.0 oraz pracownicy, którzy w swoim zakresie obowiązków mają wpisane zadania skierowane do małoletnich.
2. Osobami odpowiedzialnymi za udzielenie małoletniemu wsparcia w sytuacji krzywdzenia jest każdy pracownik.
3. W przypadku uzyskania informacji lub zauważenia przez pracownika, że małoletni może doznawać krzywdy, ma obowiązek udzielenia pomocy a następnie poinformowania o tym fakcie dyrektora Centrum 3.0 wraz ze sporządzeniem odpowiedniej dokumentacji zdarzenia.
4. W miarę możliwości dyrektor Centrum 3.0 zapewnia pracownikom, w których zakresie obowiązków jest kontakt z małoletnimi, szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy i wsparcia psychicznego w sytuacji doświadczania krzywdzenia lub traumy.

§ 10

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Na dokumentację ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego składają się wszystkie notatki służbowe, notatki ze spotkań, protokoły, plany działania, wysłane informacje itp. oraz ewentualne zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa skierowane do właściwego organu.
2. Zasady przechowywania tej dokumentacji są zgodne z przyjętą w Centrum 3.0 instrukcją kancelaryjną.

§ 11

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Małoletni mają prawo do przebywania w bezpiecznym i życzliwym środowisku.
2. Uczestnicy lub odbiorcy działań Centrum 3.0 uznają swoje wzajemne prawa do akceptacji, tolerancji i odmienności etnicznej, światopoglądowej, rasowej, wyznaniowej, ekonomicznej itp. oraz tolerują różniące ich cechy takie jak wiek, płeć, orientacja seksualna, cechy fizyczne czy ograniczenia lub niepełnosprawności.

3. W każdym przypadku, gdy uczestnik jest świadkiem lub doświadcza pobicia, wypadku, agresywnego zachowania ze strony innego małoletniego lub zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami opisanymi w niniejszym dokumencie, niezwłocznie zgłasza zaistnienie tej sytuacji osobie dorosłej znajdującej się najbliżej zdarzenia.
4. W przypadku zauważania przez personel Centrum 3.0 krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, natychmiast:
 - 1) zdecydowanie i stanowczo przerywa negatywne zachowanie uczestników zdarzenia,
 - 2) rozdziela ewentualne strony konfliktu,
 - 3) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej jeśli zachodzi taka konieczność i/lub wzywa odpowiednie służby,
 - 4) informuje dyrektora Centrum 3.0 o tym zdarzeniu.

§ 12

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Centrum 3.0 zapewniając dostęp do Internetu podejmuje działania filtrujące treści oraz chroniące przed złośliwym oprogramowaniem.
2. Centrum 3.0 nie udostępnia małoletnim sprzętu elektronicznego.

§ 13

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Korzystanie z Internetu może wiązać się z zagrożeniami, w tym z niebezpiecznymi treściami, cyberprzemocą, uzależnieniem od Internetu.
2. W Centrum 3.0 zwraca się szczególną uwagę na zabezpieczenie sieci internetowej poprzez aktualizację oprogramowania i zabezpieczenie przez wirusami i niebezpiecznymi treściami.
3. Korzystanie z sieci Wi-Fi „dla klientów” Centrum 3.0 wymaga wprowadzenia hasła.
4. Centrum 3.0 chroni wizerunek swoich beneficjentów, zgodnie z przyjętymi przepisami prawa.
5. Dzielenie się zdjęciami/filmami z działań organizowanych lub współorganizowanych przez Centrum 3.0 służy dokumentowaniu i promowaniu podejmowanych inicjatyw.
Wykorzystywane w tym celu są zdjęcia/filmy szerokokątne, pokazujące zgromadzenie, krajobraz, imprezę publiczną itp.
6. Każdorazowo pozyskiwana jest przez personel Centrum 3.0 zgoda małoletniego i/lub jego rodzica/opiekuna prawnego.
7. W przypadku realizacji zajęć z małoletnimi na terenie innej placówki lub podmiotu, ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w sieci Internet oraz ochrona wizerunku tych osób leży po stronie tego podmiotu.

§ 14

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W sytuacji ujawnienia krzywdzenia małoletniego dyrektor Centrum 3.0:
 - 1) wysyła zawiadomienie w podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w przypadku krzywdzenia mającego znamiona czynu zabronionego),
 - 2) organizuje spotkanie z rodzicami lub prawnymi opiekunami w celu przedstawienia sytuacji i zaproponowania form pomocy,
 - 3) przekazuje informacje o dziecku i jego rodzinie do ośrodka pomocy społecznej (w przypadku ujawnienia krzywdzenia w rodzinie).

2. W przypadku krzywdzenia dzieci każdy pracownik Centrum 3.0 jest zobowiązany do podjęcia działania, poprzez co najmniej przekazanie informacji o miejscach i sposobach uzyskania pomocy świadczonej w placówkach i instytucjach, które się profesjonalnie zajmują taką działalnością.